Dar Svätého Ducha

Category: počiatky učenia o Kristu
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

Čo Písmo učí o krstoch

Abrahámovo požehnanie

… aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámovo,

aby sme dostali zasľúbenie Ducha skrze vieru.

Galatským 3:14

Všetky starozákonné zasľúbenia, ktoré dostali Mojžiš, Abrahám, Izák, Jakob a Dávid priamo a ostatní ľudia prostredníctvom prorokov, sú naplnené v Ježišovi Kristovi z Nazareta. Zasľúbené slovo sa stalo telom a do platnosti vstúpila Nová zmluva, ktorú predpovedal prorok Jeremiáš (kap. 31, hlavne verše 31-34; pozri aj Židom 8:6-13). Jej ručiteľom je Ježiš Kristus (Židom 7:22) a Svätý Duch je jej pečaťou a závdavkom (Efezským 1:13-14).

Dar Svätého Ducha, ktorého zasľúbil Otec, je podľa proroka Joela (2:28-29) v Ježišovi Kristovi daný ako Židom, tak i pohanom. Tým sa naplňuje zasľúbenie dané Abrahámovi, že jeho potomstvo (semeno) sa stane požehnaním všetkým národom (1. Mojžišova 12:2, 17:4-7).

Svätý Duch, tretia osoba Božej trojice, je Boží dar a my si môžeme položiť otázku: *Akú rolu hrá dar Svätého Ducha v celom Božom pláne spasenia a zaopatrenia všetkých národov sveta?*

Východiskom pre porozumenie úlohy Svätého Ducha v Božom pláne spasenia sú verše (Ján 7:37-39):

> 37) *Potom v posledný, v ten veľký deň sviatku stál Ježiš a volal: Ak niekto žízni, nech príde ku mne a pije!*
>
> 38) *Kto verí vo mňa, ako hovorí Písmo, rieky živej vody potečú z jeho vnútra.*
>
> 39) *Ale to povedal o Svätom Duchu, ktorého mali dostať uverivší v neho. Lebo ešte nebolo Svätého Ducha, pretože Ježiš ešte nebol oslávený.*

Vo veršoch 37 a 38 je vlastné zasľúbenie Ježiša Krista, že každá smädná (žíznivá) duša, ktorá prichádza k nemu v biblickej viere, bude naplnená živou vodou. Verš 39 je vysvetlením predchádzajúcich dvoch a Písmo v ňom zjavuje dve veci:

1. Zasľúbenie riek živej vody sa vzťahuje na dar Svätého Ducha.

2. Tento dar nebol ešte daný, lebo Ježiš ešte nebol oslávený. Svätý Duch nemohol byť daný, kým bol Ježiš telesne prítomný na zemi. Bol daný až potom, ako bol Ježiš vzatý na nebo a posadil sa po pravici Otca (Skutky 2:33).

Svätý Duch nemohol byť daný…

Čo presne týmto Písmo hovorí?

Neznamená to, že pred nanebovstúpením Ježiša Krista Svätý Duch vôbec nemohol byť prítomný na Zemi. V Písme čítame, že počas celej histórie Zeme a ľudstva, vrátane doby prvého príchodu Ježiša Krista a jeho pozemskej služby v tele, tu Svätý Duch prítomný bol. Bol najmä uprostred Božieho ľudu (Haggeus 2:5) a prejavoval sa mnohými spôsobmi. Na Zemi bol prítomný už od počiatku jej stvorenia a pôsobil tu. Hovorí o tom 1. Mojžišova 1:2, kde je napísané: „A zem bola neladná a pustá a tma bola nad priepasťou, a *Duch Boží sa oživujúci vznášal nad vodami.*“

Aký je rozdiel medzi pôsobením Svätého Ducha v dobe pred oslávením Ježiša a teraz po jeho vyliatí v Jeruzaleme na Letnice?

Rozdiel sa dá popísať troma slovami: *osobný*, *prebývajúci* a *trvalý*. Tieto slová charakterizujú zasľúbený dar Svätého Ducha a odlišujú jeho nový vplyv od jeho celého predchádzajúceho pôsobenia. Vysvetlíme, čo nimi chceme povedať[A].

Keď hovoríme o dare Svätého ducha ako o zasľúbení danom Abrahámovi[B], musíme si uvedomiť, že sa tento dar vzťahuje výlučne na tých, ktorí uverili v Ježiša Krista tak, ako to uvádza verš Ján 7:39. Toto tvrdenie ešte spresníme tým, že sa vzťahuje iba na tých, ktorí majú spasiteľnú vieru, ktorí veria v evanjelium Ježiša Krista. Výraz *dostať dar Svätého Ducha* je rovnocenný s výrazom *krst vo Svätom Duchu*[C].

Dar Svätého Ducha je osobný

Aj v starozákonnej dobe zostupoval Svätý Duch na veriacich (4. Mojžišova 11:29), v dobe Novej zmluvy však zostupuje na všetkých veriacich iným spôsobom a natrvalo (Skutky 2:4 a 17; Rímskym 8:9).

Po Letniciach Svätého Ducha dostáva každý veriaci v evanjelium Ježiša Krista. Svätý Duch je práve tak osobou ako Boh Otec a Boh Syn, a práve týmto individuálnym a osobným spôsobom Boh vstupuje do života veriaceho. V spasení

veriaci vierou v evanjelium prijíma Ježiša Krista, Božieho Syna, druhú osobu Božej trojice, ako svojho Pána. V krste vo Svätom Duchu veriaci dostáva tretiu osobu Božej trojice. Pri oboch týchto udalostiach ide o individuálny a osobný vzťah s osobami Božej trojice.

Výraz *spasenie* zahrňuje niekoľko udalostí – a v tom zmysle ho používame aj v tomto článku. Môžeme povedať, že *spasenie je proces*, ktorý sa skladá z viacerých udalostí, ktoré prechádzajú jedna do druhej. Tento proces začína usviedčaním z hriechu a poznaním vlastnej stratenosti, pokračuje obrátením (pokáním a vierou) a ďalšími skutočnosťami, ale v tomto článku pozornosť sústredíme na osobu Svätého Ducha, ktorý je v tomto procese veriacemu daný ako dar[D].

Tento dar je veriacemu daný za účelom, aby v ňom Svätý Duch *prebýva.*

Nikde v Starom zákone sa nedočítame, žeby Svätý Duch na veriaceho zostúpil s cieľom, aby v jeho fyzickom tele mal svoj chrám, aby v ňom prebýval (v jeho vnútri) a bol jeho radcom, učiteľom, tešiteľom a aby ho viedol (Ján 14:16 a 26; Rímskym 8:14).

Prebývanie Svätého Ducha vo veriacom v Pána Ježiša je *trvalé*

Aj v Starom zákone Svätý Duch zostupoval na ľudí. Takéto zostúpenie predstavovalo určité špeciálne zmocnenie, ale neznamenalo trvalé prebývanie (4. Mojžišova 11:25). Ježiš však svojim učeníkom zasľúbil, že keď k nim Svätý Duch príde, zostane v nich navždy – v období Novej zmluvy je Svätý Duch daný človeku na to, aby v ňom prebýval natrvalo (Ján 14:17 a 23; 1. Korintským 3:16; 2. Korintským 6:16; 1. Timoteovi 1:14; Jakub 4:5).

V Písme potrebujeme pozorne rozlišovať, čo je rozdielne a čo je rovnaké na pôsobení Svätého Ducha v dobe od Abraháma po Letnice a v dobe po vyliatí Ducha na Letnice. Rozdielne je to, že v prvom období Duch na veriaceho iba zostupoval a v dobe Novej zmluvy vo veriacom trvale prebýva. Rovnaké je to, že vieru v každej dobe sprostredkováva Svätý Duch.

Keď zoberieme do úvahy rozdielne pôsobenie Svätého Ducha predtým a teraz, porozumieme aj tomu, prečo nemohol byť tento dar daný, kým bol Ježiš Kristus telesne prítomný na zemi. Pri štúdiu Písma zistíme, že sú pre to dva dôvody.

1. Kým bol Ježiš Kristus prítomný na zemi, bol osobným, autoritatívnym predstaviteľom Boha (napr. Židom 1:1; Ján 14:9). Preto nebolo treba, aby bol na zemi prítomný Svätý Duch. Ale po nanebovzatí Ježiša Krista bolo potrebné, aby prišiel Svätý Duch (Ján 16:7-14). Pán povedal svojim učeníkom, že pokiaľ On (Ježiš) „neodíde“, Svätý Duch nepríde (Ján 16:7). Pravou príčinou jeho odchodu nie je to, že dve osoby Božej trojice nemôžu byť niekde spolu a naraz, ale to, že Pán Ježiš musel odísť k Otcovi, aby tam bol oslávený. Nanebovstúpenie sa muselo udiať ešte pred zoslaním Svätého Ducha. Svätý Duch je teraz tu na zemi osobným, autoritatívnym predstaviteľom Svätého Boha – a nie je ním nikto iný.

2. Dar Svätého Ducha nie je veriacemu daný na základe jeho vlastných zásluh, ale je daný výlučne na základe Kristových zásluh zmierenia – jeho smrti a vzkriesenia. Dar Ducha nemohol byť daný dovtedy, kým Kristovo dielo nebolo dokonané a nebolo prijaté Bohom Otcom v nebesiach (Židom 9:11-12; Skutky 2:32-33).

V liste Galatským je priamo uvedené, že zasľúbený dar Svätého Ducha je veriacim dostupný len na základe Kristovho diela zmierenia: „Kristus nás vykúpil spod zlorečenstva zákona tým, že sa sám stal za nás zlorečenstvom, lebo je napísané: Zlorečený každý, kto visí na dreve, aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámovo, *aby sme dostali zasľúbenie Ducha* skrze vieru“ (Galatským 3:13-14).

Kristus na kríži trpel, prelial svoju krv a zomrel, a tým získal právo udeliť (vyliať, krstiť vo) Svätého Ducha a pre veriaceho v neho (v Krista) právo tento dar dostať („A hľa, *ja posielam zasľúbenie* svojho Otca na vás…“ – Lukáš 24:49; rovnako aj „… aby čakali *zasľúbenie Otcovo*, o ktorom zasľúbení *ste počuli od mňa*“ – Skutky 1:4). Každý veriaci v Krista má právo dostať dar Ducha (… *aby na pohanov prešlo*) a každý veriaci ho aj dostáva (*aby sme dostali zasľúbenie*…). Teda udelenie tohto daru nijakým spôsobom nezávisí od veriaceho, ale od dostatočnosti Kristovho diela zmierenia. Dar Ducha veriaci nedostáva zo skutkov zákona, ale z viery (Galatským 3:2).

V citovaných veršoch Galatským 3:13-14 sú použité výrazy: *požehnanie Abrahámovo* a *zasľúbenie Ducha.* Toto isté *požehnanie* a *zasľúbenie* Pán Ježiš Kristus pri svojom odchode označuje ako *Otcovo zasľúbenie* (Skutky 1:4). Zo všetkých zasľúbení, ktoré sú veriacim dané v Písme – a biblickí učitelia uvádzajú, že ich je minimálne sedemtisíc – Ježiš Kristus vyberá ako zvláštne jediné Otcovo zasľúbenie, a tým mu prikladá jedinečný význam a dôležitosť. Je určené pre každého veriaceho v neho. Týmto jedinečným *Otcovým zasľúbením* je *zasľúbenie Svätého Ducha*. Je to *Otcovo zasľúbenie*, ktoré Boh Otec naplánoval pre všetkých veriacich v jeho milovaného Syna Ježiša Krista (Skutky 2:39; Matúš 3:17; Lukáš 9:35). Je to jedinečné a zvláštne zaopatrenie Boha Otca pre všetky jeho detí[D].

O tomto zasľúbení kázal aj apoštol Peter na Letnice v Jeruzaleme tam prítomným: „*Ale toto je to, čo je povedané skrze proroka Joela*“ (Skutky 2:16). Označil tým to isté „zasľúbenie Ducha“, ktoré Pán Ježiš v Skutkoch 1:4 pomenoval „Otcovým zasľúbením“.

Dar Svätého Ducha zasľúbený veriacim v Ježiša (Ján 7:39), a to aj pohanom (Galatským 3:14), sa nazýva *Abrahámovým požehnaním*[E] (Galatským 3:8-9 a 14), *Abrahámovým zasľúbením*[F] (Galatským 3:18), *Otcovým zasľúbením* (Lukáš 24:49; Skutky 1:4, 2:16, 2:33, 2:39) av Skutkoch 2:16 je spojené *Otcovo zasľúbenie* s *vyliatím* (teda *darom*) *Svätého Ducha* (Joel 2:28). Písmo spája *Abrahámovo požehnanie* so *zasľúbením Svätého Ducha* v jedno (Galatským 3:14).

Tieto výrazy označujú jedno a to isté, a to *osobu Svätého Ducha*. Je to *Abrahámovo požehnanie*, lebo Boh Abrahámovi zasľúbil, že v jeho semene budú požehnané národy (1. Mojžišova 12:2, 17:4-7; Galatským 3:8 a 9). Podľa Listu

Galatským 3:16 sa pritom hovorí o semene v jednotnom čísle, a tým semenom, potomkom Abraháma je Ježiš Kristus. Aby toto požehnanie pre všetky národy zabezpečil, Ježiš Kristus zomrel na kríži. V ňom sa dostáva požehnanie všetkým národom, lebo prostredníctvom neho je uzavretá Nová zmluva, do ktorej majú prístup nielen Židia, ale aj pohania (Efezským 2:11-18). Dar Svätého Ducha patrí podľa Galatským 3:16 medzi zasľúbenia, ktoré boli dané Abrahámovi (Židom 6:13) a jeho semenu (Galatským 3:19), preto je to *zasľúbenie Abrahámovo*. Pán Ježiš ho označuje ako *Otcovo zasľúbenie*, lebo Svätého Ducha zasľúbil Otec všetkým veriacim v Ježiša Krista (Galatským 3:22)[D].

Dovŕšenie Kristovho diela zmierenia nenastalo na zemi, ale v nebi. To je vysvetlené na dvoch miestach v liste Židom. V prvom sa píše: „*Ale keď prišiel Kristus, veľkňaz budúceho dobrého, väčším a dokonalejším stánkom, nie učineným rukou, to jest nie stánkom tohto stvorenia, ani nie krvou kozlov a teliat, ale svojou vlastnou krvou vošiel raz navždy do svätyne vynájduc večné vykúpenie.*“ (9:11-12). V druhom sa hovorí, že ako veriaci sme pristúpili „*k prostredníkovi novej zmluvy Ježišovi a ku kropeniu krvi, ktorá hovorí lepšie než Ábelova.*“ (Židom 12:24).

Tieto dve miesta ukazujú, že Kristovo dielo zmierenia bolo definitívne dovŕšené až v nebesiach, keď vošiel so svojou krvou do Otcovej prítomnosti. Jeho krv bola prijatá ako konečné a dostatočné zmierenie za všetok hriech. Je to tá istá Kristova krv (s ktorou vošiel do nebeskej svätyne), ktorou sme pokropení v nebesiach a *ktorá hovorí lepšie ako Ábelova*. (Podrobnejšie o vstupe Krista do nebeskej svätyne so svojou krvou píšeme v článku „Mária, nedotýkaj sa ma“)

Kristova krv je daná do protikladu s Ábelovou krvou, a to v dvoch rovinách:

Po prvé v tom, že Ábelova krv bola ponechaná vyliata na zemi, zatiaľ čo Kristova krv je prítomná a kropená v nebesiach (Židom 9:12 a 14, 10:22).

Po druhé v tom, že Ábelova krv volala k Bohu o pomstu nad vrahom, zatiaľ čo Kristova krv volá v nebesiach k Bohu o milosť a odpustenie. Kristova obeť bola Bohu príjemnou a upokojujúcou vôňou.

Dôkazom toho, že Kristova krv bola navždy prijatá ako dostatočná na zmierenie za všetok hriech, je, že Ježiš Kristus sedí po pravici Boha Otca v nebesiach (Židom 10:12) a že dostal/prijal od Otca dar zasľúbeného Svätého Ducha, aby ho vylial na veriacich v neho[G]. Takto o vyliati Svätého Ducha hovorí apoštol Peter na Letnice v Jeruzaleme: „*Vyvýšený súc teda pravicou Božou a dostanúc zasľúbenie Svätého Ducha od Otca vylial toto, čo vy teraz vidíte a čujete*“ (Skutky 2:33). Preto aj Ján Krstiteľ o Ježišovi prorocky hovoril, že bude krstiť (ponárať) do Svätého Ducha (Marek 1:8)[C,D].

Zdroje a poznámky

[A] Bruce Milne, *Skúmanie pravdy*, Návrat 1992, Praha, ISBN 80-85495-10-4

Derek Prince: *Účely Letnic*, Pásmo ZÁKLADY – Kniha IV, str. 65

James M. Boice: *Základy křesťanské víry*, Návrat domů, Praha 1999, ISBN 80-7255-005-5

Erich Sauer: *Triumf Ukřižovaného*, A-Alef Ostrava, 1996

[B] *V abrahámovskej viere*, *Solas* číslo 28, jeseň 2015, str. 11-14

alebo klikni na linku http://casopis.solas.sk/vyucovanie/v-abrahamovskej-viere

[C] Pozri predchádzajúci článok *Krst vo Svätom Duchu.*

[D] [N]asledujúci článok *Je každý veriaci pokrstený vo Svätom Duchu?*

[E] *požehnanie:*

Slovníková definícia: V biblickom význame *požehnať* znamená „zmocniť pre úspech, prosperitu, plodnosť, dlhovekosť“. Dôraz je pritom na slove *zmocniť*. Neznamená to len želať niekomu niečo, ale znamená to poskytnúť mu všetko, čo potrebuje k úspešnému dosiahnutiu cieľa, splneniu úlohy alebo naplneniu mandátu. Iný význam tohto slova je vyjadrený výrazom *zaopatrenie*.

Vo všeobecnom význame sa týmto slovom označuje udelenie ako materiálneho, tak aj duchovného dobra. V novozákonnom zmysle toto slovo má výrazne duchovný obsah. Ide o dobro a o úžitok obsiahnutý v zvesti evanjelia, ktoré sa vzťahujú na tých, ktorí uveria tejto zvesti. Požehnania tejto doby sú úzko spojené s Ježišom Kristom, v ktorom sa naplno uskutočňujú požehnania dané Abrahámovi. Najvýstižnejšie je to podané vo verši Rímskym 8:32.

Za všetkým požehnaním človeka stojí Boh. On je pôvodcom a zdrojom všetkého požehnania (pozri napr. 1. Mojžišova 26:3, 49:25-26). Požehnanie súvisí so zasľúbením. Tí, ktorým je dané Božie zasľúbenie, sú ním aj požehnaní.

[F] *zasľúbenie:* Je to prehlásenie vo vzťahu k budúcnosti. V Písme sa používa na označenie Božieho vyhlásenia budúceho dobrého voči človekovi, ktoré zároveň znamená aj jeho splnenie. Príjemcami Božích zasľúbení je Abrahám a jeho semeno (Rímskym 4:13 a 16). Viac o zasľúbení v článku *Viera v zasľúbenia* …

[G] Pán Ježiš Kristus dostal právo vyliať Svätého Ducha. Tým sa potvrdilo aj to, čo je povedané v liste Rímskym 8:32, že Boh daroval svojho Syna za nás za všetkých a spolu s ním nám daroval všetko. Rovnako aj to, že v Pánovi Ježišovi Kristovi sú všetky zasľúbenia áno a amen (2. Korintským 1:20).